



РІШЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ *

Маючи несплачену недоїмку, пеню, фінансові санкції та сплачуючи при цьому поточні суми страхових внесків, страхувальник не вважається таким, що своєчасно виконав свої зобов'язання за поточний період, оскільки в силу імперативних вимог ч. 5 ст. 106 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» органи Пенсійного фонду України зобов'язані направити цей платіж на погашення недоїмки, пені та фінансових санкцій

ПОСТАНОВА Іменем України

21 лютого 2012 р. Верховний Суд України, розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом державного підприємства «Шахтарськантрацит» (далі — ДП) до управління Пенсійного фонду України в м. Харцизьку Донецької області (далі — управління ПФУ; ПФУ відповідно) про визнання недійсним рішення за заявою управління ПФУ про перегляд ухвали Вищого адміністративного суду України від 3 листопада 2011 р.,
в с т а н о в и в:

У лютому 2008 р. ДП звернулося до суду з позовом, в якому просило визнати недійсним рішення управління ПФУ від 7 грудня 2007 р. № 708 «Про застосування фінансових санкцій та нарахування пені за несплату (неперерахування) або несвоечасну сплату (несвоечасне перерахування) страхувальниками страхових внесків, у тому числі донарахованих страхувальниками або органом Пенсійного фонду», яким до нього застосовано 409 тис. 212 грн 88 коп. штрафу та нараховано 124 тис. 615 грн 18 коп. пені за період із 30 червня по 22 листопада 2007 р.

Донецький окружний адміністративний суд постановою від 14 жовтня 2008 р. позов задовольнив.

Донецький апеляційний адміністративний суд постановою від 24 грудня 2008 р., залишеною без змін ухвалою Вищого адміністративного суду України від 3 листопада 2011 р., постанову суду першої інстанції скасував, позовні вимоги задовольнив частково: визнав недійсним оскаржуване рішення в частині застосування 409 тис. 212 грн 88 коп. штрафних

санкцій та нарахування 93 тис. 777 грн 23 коп. пені; в іншій частині — відмовив.

Залишаючи без змін постанову апеляційного суду, суд касаційної інстанції виходив із того, що за змістом ч. 5 ст. 106 Закону від 9 липня 2003 р. № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (у редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин; далі — Закон № 1058-IV) при сплаті поточних сум страхових внесків передбачено послідовне погашення недоїмки, пені та фінансових санкцій без порядку календарної черговості їх виникнення.

У заяві про перегляд судових рішень Верховним Судом України з підстави, передбаченої п. 1 ч. 1 ст. 237 КАС, управління ПФУ просило скасувати ухвалу Вищого адміністративного суду України та ухвалити нове рішення, яким відмовити в задоволенні позову.

Вищий адміністративний суд України ухвалою від 23 грудня 2011 р. допустив справу до провадження Верховного Суду України з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції ч. 5 ст. 106 Закону № 1058-IV.

Суд касаційної інстанції, допускаючи справу до провадження Верховного Суду України, обґрунтовано виходив із того, що в доданій до заяви управління ПФУ постанові Вищого адміністративного суду від 20 жовтня 2011 р. по-іншому, ніж у справі, що розглядається, застосовано цю норму матеріального права, а саме: суд касаційної інстанції у подібних правовідносинах дійшов висновку про те, що висновки судів попередніх інстанцій про безпідставність погашення поточними платежами заборговано-

* Публікується повний текст судового рішення із незначними редакційними правками.

сті за платежами до ПФУ в порядку календарної черговості її виникнення є необґрунтованими та суперечать нормам Закону № 1058-IV.

Перевіривши за матеріалами справи наведені у заяві доводи, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що заява підлягає задоволенню з таких підстав.

Верховний Суд України, усуваючи неоднакове застосування норм матеріального права касаційним судом, вважає неправильним висновок цього суду в оскаржуваній ухвалі про те, що управління ПФУ не має права зараховувати сплачені страхувальником поточні суми страхових внесків у рахунок погашення заборгованості зі сплати цих внесків.

Частиною 6 ст. 20 Закону № 1058-IV встановлено, що страхувальники зобов'язані сплачувати страхові внески, нараховані за відповідний базовий звітний період, не пізніше ніж через 20 календарних днів із дня закінчення цього періоду.

За змістом п. 14 розд. XV «Прикінцеві положення» Закону № 1058-IV гірничі підприємства зобов'язані сплачувати страхові внески, нараховані за відповідний базовий звітний період, не пізніше як через 28 календарних днів з дня закінчення цього періоду.

На підставі ч. 2 ст. 106 Закону № 1058-IV суми страхових внесків своєчасно не нараховані та/або не сплачені страхувальниками у строки, визначені ст. 20 цього Закону, в тому числі обчислені територіальними органами ПФУ у випадках, передбачених ч. 3 ст. 20 цього Закону, вважаються простроченою заборгованістю із сплати страхових внесків (далі — недоїмка) і стягуються з нарахуванням пені та застосуванням фінансових санкцій.

Суди встановили, що з липня по грудень 2007 р. ДП сплатило страхові внески за червень-листопад зазначеного року. Однак управління ПФУ зарахувало поточні платежі в рахунок погашення недоїмки, пені та фінансових санкцій за попередні періоди. При цьому для розрахунку суми штрафу та пені відповідач брав дату самостійного погашення ним зазначеного боргу за рахунок коштів, перерахованих позивачем за інший період.

Частиною 5 ст. 106 Закону № 1058-IV встановлено, що за рахунок сум, що надходять від страхувальника або від державної виконавчої служби в рахунок сплати недоїмки, погашаються суми недоїмки, пені та фінансових санкцій у порядку календарної черговості їх виникнення. У разі коли страхувальник має несплачену недоїмку, пеню та фінансові санкції і здійснює сплату поточних сум страхових внесків, ці суми зараховуються в рахунок сплати недоїмки, пені та фінансових санкцій.

Таким чином, маючи несплачену недоїмку, пеню, фінансові санкції та сплачуючи при цьому поточні суми страхових внесків, страхувальник не вважається таким, що своєчасно виконав свої зобов'язання за поточний період, оскільки в силу імперативних вимог ч. 5 ст. 106 Закону № 1058-IV органи ПФУ зобов'язані направити цей платіж на погашення недоїмки, пені та фінансових санкцій.

Отже, висновок Вищого адміністративного суду України у справі, що розглядається, про безпідставність застосування до ДП штрафних санкцій та нарахування пені з урахуванням дати самостійного погашення управлінням ПФУ боргу за рахунок поточних сум страхових внесків страхувальника не ґрунтується на правильному застосуванні норм матеріального права.

У зв'язку з наведеним та відповідно до ч. 2 ст. 243 КАС постановлені у справі судові рішення підлягають скасуванню з ухваленням нового судового рішення про відмову в задоволенні позову.

Керуючись статтями 241—243 КАС, Верховний Суд України **п о с т а н о в и в:**

Заяву управління ПФУ задовольнити.

Ухвалу Вищого адміністративного суду України від 3 листопада 2011 р., постанову Донецького апеляційного адміністративного суду від 24 грудня 2008 р. та постанову Донецького окружного адміністративного суду від 14 жовтня 2008 р. скасувати.

У задоволенні позову відмовити.

Постанова є остаточною і не може бути оскаржена, крім випадку, передбаченого п. 2 ч. 1 ст. 237 КАС.